

ԳՐԻԳՈՐ Հ. ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ

(1879 — 1963)

Նոյեմբեր ամսուն, Ամերիկայի մէջ իր մահկանացուն կնքած է ծանօթ հեղինակ եւ Մարաշի Հայրենակցական Միութեան Հիմնադիր եւ Պատուոյ Նախագահ Գրիգոր Հ. Գալուստեան, յառաջացնալ տարիքի մէջ:

Հանգուցեալը ծնած է Մարաշ, 1879ին: 1895ի ջարդէն հրաշքով ազատած ընտանեօք կը գաղթէ Ատանա, ուր կը հետեւի Տարսնի Գոլէճի դասընթացքին, զոր կ'աւարտէ 1901ին: Ատեն մը ուսուցչական պաշտօն վարած է Ատանայի Աւետարանական քարծրագոյն վարժարանին մէջ: 1902—1909՝ Հայ լեզուի, Գրականութեան եւ Հայոց Պատմութեան ուսուցչի պաշտօն: Տարսնի Գոլէճի մէջ: 1909ի Կիլիկիոյ աղէտէն ալ հրաշքով ճողոպրած՝ ընտանեօք կ'անցնի Կիպրոս: Վեց ամիս ետք կը մեկնի Կ. Պոլիս, իբրեւ խմբագիր «Աւետարներ»ի: Հոն երեք տարի (1910—13) կը հետեւի Օսմանեան Համալսարանի Իրաւագիտական ճիւղին եւ կը վկայուի 1914ին: Առաջին աշխարհամարտի օրերուն կը վարէ յաջորդաբար Կէտիկ Փաշայի Ամերիկեան եւ Դպրոցատէր Տիկնանց Վարժարաններուն մէջ ուսուցչութեան, եւ ապա, երեք տարիներ, Հայ Բողոքական Ազգապետարանին մէջ քարտուղարութեան պաշտօն: 1917—18 իբրեւ զինուոր կը ծառայէ Օսմանեան բանակին: Տարի մը կը զբաղի նաեւ փաստաբանութեամբ: 1923ի Օգոստոսին կը գաղթէ Միացնալ Նահանգներ եւ յաջորդ տարուինէ սկսեալ Նիւ եորքի մէջ կը վարէ Հ. Բ. Բ. Միութեան նախ գործիչի եւ ապա ընդհ. քարտուղարի պաշտօններ:

Հանգուցեալը երկար տարիներ աշխատակցած է արտասահմանեան Հայ մամուլին, զանազան գրչանուններով զանազան նիւթերու շուրջ յօդուածներ ստորագրելով: Մշակած է, սկզբնական շրջանին մանաւանդ, կրօնական բանաստեղծութեան ճիւղը, ստորագրելով իսկական ներշնչումով ու բարձր արուեստով գրուած գոլտրիկ քերթուածներ, հարստացնելով մեր գրականութեան մէջ շատերէ անտեսուած այդ մարզը: Իսկ արծակ գրականութեան մէջ իր հանգանակը եղած է առաւելապէս օգտակարը հետապնդել, երբեք չհրաժարելով սակայն զուարթ ու սահուն ոճի գործածութենէն:

Առանձին հատորով հրատարակուած իր գործերէն կ'արժէ յիշել «Մարաշ կամ Դերմանիկ եւ Հերոս Զէյթուն», իր ծննդավայրի տեղագրութենէն, աւանդութենէն եւ կարեւոր դէմքերէն խօսող ստուար հատոր մը եւ «Տէրունական Աղօթքը», «Հայր Մեք»ի մեկնութեան եւ մասնագիտական ուսումնասիրութեան նուիրուած երկասիրութիւնը, յոյս տեսած Ս. Աթոռոյս Տպարանէն 1951ին:

Հանգուցեալը, լայն հմտութեան ու զարգացումի տէր, ունեցած է ըստ ամենայնի բեղուն գործունէութիւն մը, եկեղեցական (ուր իբրեւ Դպիր եւ Կիրակնօրեայ Դպրոցներու Տնօրէն իր մատուցած երկարամեայ ծառայութեան համար Սարկաւազի աստիճան ստացած է), կրթական եւ գրական մարզերուն մէջ:

Ան հակառակ իր ծերունազարդ տարիքին, մինչեւ իր վերջին օրերը չէ քաշուած իր ոյժերուն ներած չափով իր ծառայութիւնը բերելէ իր սիրած ժողովուրդին ու Հայ Դպրութեան: Իր մահը սգացին բոլոր զինք ճանչցողներն ու աշխարհի չորս ծագերուն սփռուած իր բազմաթիւ աշակերտները:

«Միոն» այս առթիւով իր վշտակցութիւնները կը յայտնէ Հանգուցեալին պարագաներուն եւ երկնային խաղաղութիւն կը հայցէ անոր բարի հոգիին: